

3a. Caspar Eric: Jeg ser dit bitre ansigt forbande mig, fordi I fik nye elbiler, men mistede laksen

Teksten er fra Politiken den 8. december 2018.

Caspar Eric (f. 1987), dansk forfatter.

BREV TIL MIT BARNEBARN

Hvordan skal jeg skrive til et ufødt barnebarn, når jeg ikke engang stoler på, at mine børn bliver fertile? Hvordan skal jeg skrive til et barnebarn uden at lægge pres på mine egne fremtidige børn? Hvordan skal jeg fortælle dem, at det er vores skyld, at de kommer til at gennemgå et stigende antal spontane aborter?

Hvordan skal jeg fortælle dem, at engang gik vi på hospitalet uden at frygte de antiresistente bakterier?

Jeg forstår godt, hvis de ikke ønsker at få børn. Hvis de får det som Kay i 'Godfather'¹.

Hvis også de vokser op med følelsen af, at de aldrig har haft adgang til så meget information om verden og samtidig i så høj grad været ude af stand til at påvirke den.

Måske tænker de ikke over det. Måske får de som mange af os børn alligevel, fordi kærligheden og drømmen om det evige liv og drømmen om mening og omsorg trods alt er stærkere. Måske vil også de søge trøsten ved at holde et barn i armene, bilde sig selv ind, at dette barn har alle muligheder, håbe, at dette barn ikke bliver et af de stadig flere deprimerede, som samfundet forsøger at glemme.

Måske vil de holde børn i armene i en tid, hvor ingen længere er handikappet. Enten fordi vi udryddede de handikappede, eller fordi vi alle blev det.

Kære ufødte barnebarn, du bliver født til en krig, som vi andre har erklæret mod planeten.

Jeg kan mærke, at også min krop vil have børn. At den har en vilje.

Jeg sidder herude i Nordvest², og om lidt skal jeg til Paris med min kæreste. Der blev jeg selv undfanget i 1986. Vi skal ikke have børn endnu, men jeg tænker stadig på, om vi mon kommer til at få det. Jeg tænker på, om vi kommer ned til en by, der står i flammer, og om vi vil trække os ind på hotelværelset og bare blive der og se julekalendere og snakke om ingenting.

Jeg tænker, det kan virke mere produktivt i visse perspektiver. At investere tid i de kærlige relationer. Måske vil vi ligge i en queensizeseng³ og sammen drømme om en fremtid og et barnebarn.

Jeg ser dig, barnebarn, køre rundt i en automatisk elbil. Jeg ser dig være rigere end dem, der stadig bliver nødt til at tage bussen. Dem, der bliver bebredt for kriserne, fordi de ikke har råd til at handle økologisk.

Jeg ser dig i den stemmestyrede bil med et stift og bittert ansigtsudtryk, der forbander mig, der forbander dine forgængere. Endelig fik vi de nye biler. Til gen-

¹ *Kay i 'Godfather'*: reference til filmen Godfather II, hvori karakteren Katherine 'Kay' Corleone, hvis mand er medlem af mafiaen, vælger at få foretaget en abort for ikke at bringe endnu et mafiabarn til verden.

² *Nordvest*: bydel i København.

³ *queensizeseng*: dobbeltseng.

gæld mistede vi laksen. Jeg ser dig på en brændende barrikade foran en bilfabrik. Jeg ser dig blive fristet til at bryde lovene for at gøre det nødvendige.

Jeg tror ikke, at det kun er klimaet, men også de politiske bevægelser, der bliver voldsommere i fremtiden. Det kan ikke vare længe, før nogen sprænger en bank eller en bilfabrik i luften i afmagt. Det er imponerende, at klimabevægelserne hidtil er foregået forholdsvis stille.

Jeg ønsker ikke ufred for nogen, ikke for dig, ikke for dine børn. Men jeg ønsker heller ikke, at vores fred skal eksistere på bekostning af andre. At fred bare skal være et andet ord for at kigge væk og styre elbilerne direkte ud over skrænten, som direktøren for Segway-firmaet⁴ gjorde.

Det er sådan, det er nu. At vi opdrages til at acceptere diverse cost-benefit-analyser⁵ i stilhed. Teknologi i bytte for laks. Demokratiske principper i bytte for færre asylansøgere. Det er ikke længere stilhed før stormen, vi skal være bange for, men stilhed under stormen.

⁵⁰ Ruuusshj-ruuushj, se min lille tekst.

Men hvad er en lille tekst, når også jeg tager flyveren en gang imellem? Hvad er kunsten? Hvad er ord og fakta i en verden, der virker mere kynisk og idéforladt end nogensinde, men som igen og igen hævdes at være blevet mere fredelig? Er den blevet fredeligere for Yemen⁶? Er den blevet så fredelig, at vi kræver håndtryk af borgerne for at hævde vores nationalisme, mens vores ledere trykker diktatorer i hænderne for at beskytte økonomiske interesser?

Nu taler også jeg om hyklerne. Men hvorfor er det altid de drømmende hyklere, der skal angribes, og aldrig dem med reel magt? Hvornår begyndte vi at have et samfund, hvor vi ikke længere vælger ledere, der kan drømme om forandring? Der kan tage ansvar for det fælles globale og menneskeligt bedste? Gik alle mennesker med principper og moral på pension i 00'erne, eller holder de bare fri og har opgivet ævred⁷ og er begyndt at stå på vandski i de stigende og forsurede oceaner?

⁶⁵ Det er nok, at du er bange for troldene, Alba. Du skal ikke også være bange for klimaet.

Jeg håber, at mit eget barnebarn bliver bedre end jeg selv. Men hvad fanden er det også for et håb?

Hvorfor er det dette barn, jeg skal skrive noget til, og ikke os, der er her lige nu? Er det, fordi det er nemmere sådan?

⁷⁰ Er det, fordi vi har givet op? Er det, fordi det er en smuk disciplin? Er det, fordi folk ikke gider læse fakta mere? Er det, fordi vi har opgivet troen på, at fakta gør en forskel, så vi nu prøver at få kunstnerne til at påvirke os?

Jeg mener dette som oprigtige spørgsmål.

⁷⁵ Jeg indrømmer, at jeg ikke ved en skid. Men jeg tror, vi skal holde op med at forestille os vores børnebørns fremtid, hvis det ikke også er for at gøre den øvelse

⁴ *direktøren for Segway-firmaet*: reference til Jimi Heselden, der i 2010 omkom, da han kørte ud over en skrænt og ned i en flod med sin Segway, et tohjulet batteridrevet transportmiddel.

⁵ *cost-benefit-analyser*: beregninger af, om noget kan betale sig; om udbyttet står mål med omkostningerne.

⁶ *Yemen*: land i Mellemøsten, der i flere år har været præget af uroligheder.

⁷ *opgivet ævred*: holdt op med noget, fordi det var for svært.

at sige, at der lige nu findes børn, som ikke har udsigt til en fremtid, og som kunne have været vores.

Vi skal ikke give disse børn »et håb om en verden, det er værd at elske i«, som det hed i en støttesang for Sarajevos⁸ børn, dengang jeg selv var barn, og der var
80 krig i Europa.

Vi skal *skabe* en verden, det er værd at elske i. Vi er svage, drømmene er skrøbelige. Men hvornår fanden blev det en valid undskyldning for noget som helst?

Til mine efterkommere: Jeg ønsker ikke at give jer noget håb. Det må vokse ud af jer selv. Men jeg ønsker at give jer de bedste præmisser for at elske.

85 Jeg forstår ikke, at vi endnu ikke har justeret arbejdstiden. Jeg forstår ikke, at jeg kommer træt hjem fra arbejde og bare falder i søvn. Jeg forstår ikke, at jeg har brugt så meget tid på at arbejde, at jeg har forsømt min familie og folk omkring mig, som jeg elskede. Ud over at jeg selvfølgelig sagtens kan forstå det. Og det, at jeg forstår det, bekymrer mig endnu mere.

90 Det bekymrer mig, at der er så meget, vi er blevet gode til at kalde normalt, og så meget andet, vi samtidig kalder unormalt.

Måske vil I i fremtiden opsøge klinikker med mennesker, der kan ae jer. Måske vil oxytocin⁹ blive en ny form for drug, inden den bliver en ny form for valuta.

Men forhåbentlig vil I holde denne tekst op foran mit ansigt, også selv om I
95 lever i en tid, hvor tekster ikke længere er et fysisk fænomen, også selv om jeg er blevet gammel. Her skal I kræve, at jeg står til regnskab, kræve at få lov til at gøre ting på nogle radikalt anderledes måder end det, vi har gang i lige nu.

Kære små, forhåbentlig findes jeres små utopiske barnekroppe også, stadigvæk og allerede et sted inde i mig selv.

---

⁸ *Sarajevo*: hovedstaden i Bosnien-Hercegovina. Byen blev hårdt ramt under borgerkrigen i 1990'erne.

⁹ *oxytocin*: et hormon, som findes naturligt i kroppen. Det kaldes populært for 'kærlighedshormonet', fordi det blandt andet udskilles ved kram, kys og sex.

3b. Jens Joel, Søren Egge Rasmussen, Christian Poll, Ida Auken og Pia Olsen Dyhr: Vores børn fortjener grønne ambitioner

Teksten er fra Politiken den 12. maj 2017.

Da teksten blev bragt, var de fem forfattere energiordførere for hhv. Socialdemokratiet, Enhedslisten, Alternativet, Radikale Venstre og SF.

Har du bemærket det? Klimaet forandrer sig. Og vejret bliver både varmere og voldsommere.

En forsmag på den fremtid, der venter vores børn, hvis ikke vi får bremsset klimaforandringerne.

5 Vores børn oplever allerede nu flere skybrud og vinterstorme, end vi gjorde, da vi var børn. Stormfloder, der tidligere forekom én gang hvert hundrede år – vil fremover forekomme hvert andet.

Alene siden 2010 har vi haft mindst tre såkaldte 100-års hændelser¹ i Danmark.

10 Klimaforandringer ændrer vores hverdag. Men også verden udenfor, som bliver markant mere ustabil og usikker.

Tørke og oversvømmelser vil gøre store områder af kloden ubeboelige. Op mod halvdelen af verdens befolkning vil i 2030 leve i områder med mangel på rent vand.

15 Klimaforandringerne vil igangsætte helt nye typer af konflikter og flygtningestrømme, der også vil påvirke Danmark. Flere hundrede millioner mennesker vil være drevet på flugt som følge af klimaforandringerne i slutningen af dette århundrede.

Kort sagt: Klimaforandringerne begrænser kommende generationers mulighed for at leve et godt liv.

20 Vi mener, at de menneskeskabte klimaforandringer er den største politiske udfordring i vor tid. Vi er enige om rigtigt meget og om, at vi slet ikke gør nok i dag. Og vi er enige med den amerikanske guvernør Jay Inslee², som sagde, at vi er »den første generation i verdenshistorien, der for alvor mærker klimaforandringerne, men samtidig den sidste generation, der kan gøre noget ved dem«.

25 Den luksus vil vores børn ikke have.

Deres fremtid afhænger fuldstændig af vores handlinger. Gør vi for lidt – eller handler vi for sent – gør vi uoprettelig skade på de livsbetingelser, de skal leve deres liv under. Derfor skal vi handle. Nu. Og skrue op – ikke ned – for ambitionerne i kampen mod klimaforandringerne.

¹ 100-års hændelser: en vejr-hændelse, der rent statistisk kun sker en gang hvert hundrede år.

² Jay Inslee: (f. 1951), amerikansk politiker, guvernør for Demokraterne.